

JOAN F. MIRA

“La prova que el català mai no ha estat prohibit és que encara el parlem. Sensacional. I la prova que mai no ha existit l’extermini dels jueus és que encara en queden uns quants milions pel món. Massa, segons alguns. Massa català es parla encara, deu pensar la moderna ministra.”

La llengua, el rei i la ministra

Tenia el sant propòsit de no comentar despropòsits com els que pronuncià el senyor rei Borbó, distret, instruint els seus súbdits sobre el fet que el castellà és llengua mai no imposada a ningú, mai obligada, llengua d’encontre voluntari i pacífic, excepció a totes les regles dels imperis, admirable alè de l’esperit, miracle de recepció agraïda pels pobles peninsulars ibèrics (no s’entén, tanmateix, que els portuguesos el parlen poc: deu ser que la seua voluntat és dèbil), insulars i continentals de l’altra banda de l’Atlàntic, i altres meravelles explícites o implícites sobre la fortuna que ens ha tocat amb aquest idioma que mai no ens han obligat a saber ni a parlar, i que és la nostra porta d’accés al paradís. Amén. Jo ja sabia que els reis no escriuen els propis discursos, altra faena tenen, que no són responsables dels seus actes polítics —dels altres actes, no se sap massa bé—, i que alguna mà inepta, ignorant o malèvola, o les tres coses alhora, devia ser l’autora dels desficcis reials. Però també és cert que, pel sou que cobra i per la dignitat del càrrec de monarca, el senyor rei hauria de repassar, la nit anterior, abans d’anar a dormir, els discursets que haurà de pronunciar l’endemà, per si de cas els escriptors hi han posat alguna collonada poc legible, alguna paraula massa llarga i mala de pronunciar, algun parany, algun insult al públic en general o als oients en particular. Com ara en aquest cas, que era un insult a la decència i a la ciència.

En tot cas, no valia massa la pena esforçar-se a criticar asprament un desficcaci de tan reial magnitud: es critica sol, i a més a més aprofita per constatar la burrera dels redactors oficials, la immutable estolidesa del *espíritu nacional*, l’afegit doblement insultant del president del govern espanyol, la patriòtica justificació del portaveu del PSOE, i altres normes i formes de comportament regular, altament il·lustratives no solament de la direcció del vent que bufa —de ponent—, sinó d’una ideologia espanyola tan antiga i moderna, renovada i perenne, que és miracle —però miracle fugaç— que haja estat alguns anys com si diguéssim adormida o almenys dissimulada sota formes constitucionals, liberals, autonomistes, socialistes, monàrquiques, tolerants, convivents o com el vulguen dir o suposar. Era estrany que durara tant, aquesta moderació de l’espanyolisme militant: no hi ha precedents d’aquesta discreció en els darrers tres o quatre segles, per això dic que era estrany. Però per fi tornen les aigües al curs natural, la reconquesta castellana està en marxa, el *Cid cabalga*, i ens tocarà rebre als mateixos que hem rebut sempre. La novetat és que ara neguen que ens hagen pegat mai. No us hem obligat mai a res, afirmen, mai no us hem prohibit res, no us hem imposat res, tot era amable, voluntari, cordial. I a més a més, és que no queda encara gent que parla català, per exemple? Si parreu català, vol dir que no us ho havíem prohibit mai, diu la ministra del ram. La senyora ministra de l’educació i de la cultura d’Espanya és una dona d’aire molt modern, espavilada, ben vestida, suau de maneres, segurament centrista i liberal, progressista fins i tot, comparada amb més d’un company de govern. I en una llarga entrevista que vaig llegir fa uns dies, afirma amb perfecta naturalitat que la prova que el català mai no ha estat prohibit és que encara el parlem. Sensacional. I la prova que mai no ha existit l’extermini dels jueus és que encara en queden uns quants milions pel món. Massa, segons alguns. Massa català es parla encara, deu pensar la moderna ministra, en el secret del seu cor, i això és perquè som tan bons i mai no el vam prohibir. Llàstima que la responsable política de la cultura —ella sí que és responsable, supose, o tampoc?— no tinga una idea molt clara sobre la història de la cultura que administra. Hi ha llibres sobre el tema: podria llegir-ne algun, o que li’n facen un resum. Encara enyorarem Solé Tura, vés per on.